

МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЇ ПЛАНУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ

В сукупності функціональних механізмів управління організацією планування об'єктивно розглядається як особливий управлінський інструмент, що забезпечує визначення цілей діяльності організації та вироблення варіантів, засобів та ресурсів їх досягнення.

У системі менеджменту планування може визначатись у ролі:

1) управлінської функції, що здійснюється в організаціях різних типів як вихідний етап управління, у процесі якого визначається логічна послідовність використання необхідних засобів для досягнення цілей;

2) інструмента вироблення стратегії та цілей діяльності організації – адже використання технологій планування в управлінській діяльності на основі всебічного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища організації, кон'юнктури ринку, вивчення потреб споживачів дозволяє науково обґрунтувати стратегію і цілі розвитку організації, досягати очікуваних у майбутньому кількісних або якісних результатів;

3) засобу реалізації спеціальних методів управління (економічних, правових, адміністративних, соціально-психологічних), через який забезпечується встановлення й досягнення економічних тактичних та оперативних цілей діяльності організації;

4) важеля ресурсного забезпечення досягнення очікуваних результатів діяльності організації, за допомогою якого – передбачають сценарії розвитку, розробляють портфель альтернативних стратегій, обґрунтовують найбільш ефективні та результативні з них;

5) інструмента для здійснення контролю за дієвістю управлінської діяльності організації, що дозволяє виявляти відхилення фактичних результатів від запланованих цілей та показників, і на цій основі забезпечувати вчасне їх усунення [1]

Відповідно, основними завдання, що розв'язуються у процесі планування діяльності організації, є: всебічний аналіз поточної діяльності організації в цілому та її структурних підрозділів задля найбільш раціонального вибору напрямів функціонування; здійснення цілеорієнтації діяльності організації через складання планів і програм діяльності й розвитку; узгодження діяльності структурних підрозділів

організації при формуванні та реалізації системи планів; прогнозування джерел і обсягів фінансування запланованих заходів та напрямів ефективного використання обмежених ресурсів; виявлення можливих змін ринкового середовища, що можуть як позитивно, так і негативно вплинути на функціонування організації; моніторинг стану досягнення цілей та очікуваних результатів.

З огляду на це, для ефективної реалізації функції планування в організації необхідно значну увагу приділяти ресурсному забезпеченню процедур розробки та реалізації різних видів планів діяльності організації. Слід зазначити певні особливості здійснення планування в органах державної влади, адже обґрунтованість і результативність досягнення цілей державного управління визначається їх залежністю від певних ресурсів і забезпеченості ними. Визначення засобів та ресурсів для здійснення державно-управлінського впливу та реалізації управлінських рішень зорієнтоване на визначення потреби в сукупності ресурсів: трудових (кадрових), матеріальних, фінансових, інформаційних, технологічних, інноваційних та інтелектуальних (ресурсів знань), ресурсів права, ресурсу організації як функції упорядкування, раціоналізації системи державного управління і удосконалення управлінської діяльності в ній, в тому числі і при визначенні цілей; соціально-психологічних та морально-етичних норм і правил. Відповідно, досягнення цілей державного управління та виконання управлінських рішень можливе лише на основі адекватного та економічно обґрунтованого їх ресурсозабезпечення [2].

Перед усім, це стосується оперативного планування в системі управління ресурсами організації: оперативного планування потреби в ресурсах; щорічного планування роботи щодо управління ресурсами; організації роботи з ресурсами; правил та порядку роботи з ресурсами; ресурсного забезпечення процедури прийняття та реалізації управлінських рішень; особистого планування та організації праці менеджера, а також її ресурсного забезпечення.

Оперативні плани – це документи організації, які реалізуються у рамках короткого проміжку часу (місяця, кварталу, півріччя тощо) як засоби виконання тактичних (поточних) цілей та інструменти забезпечення ритмічної і адаптованої до умов зовнішнього середовища діяльності організації. Оперативні плани є більш гнучкими, в порівнянні з іншими планами, а їх застосування ґрунтується на поєднанні системного і ситуаційного підходів, оскільки: з одного боку, цілі оперативного планування не повинні суперечити тактичним і стратегічним цілям; з

другого боку, адаптувати оперативний план до змін в ринковому середовищі значно простіше. Відповідно, за умови вдало обраної стратегії й тактики, оперативні цілі мають більшу імовірність бути реалізованими у повному обсязі.

Особливості оперативного планування діяльності державних організацій полягають у тому, що воно передбачає реалізацію планів діяльності їх структурних підрозділів із деталізацією запланованих заходів на півріччя, квартал, місяць. В оперативних планах висвітлюються конкретні заходи (або система заходів), із зазначенням термінів їх виконання, та вказуються відповідальні особи, що контролюють їх реалізацію. Система заходів, що включається до оперативного плану, як правило, деталізується за операційними напрямками або сферами діяльності державного органу. Проекти оперативних планів повинні затверджуватись керівниками відповідних структурних розділів або їх заступниками. Календарні плани на квартал затверджуються не пізніше, як за 5 днів до початку періоду, на який вони розраховані, і в стислі строки доводяться до виконавців. За необхідності, у процесі виконання заходів, передбачених планами, до них можуть вноситися корективи (перенесення терміну виконання заходу, зняття з виконання тощо), на що дозвіл надає лише керівник, який затвердив план. Контроль за виконанням оперативних планів структурних підрозділів державного органу здійснюють їх керівники особисто або через відповідні сектори (відділи) контролю.

В цілому функцію планування доцільно розглядати як складну комплексну систему робіт зі створення інформаційно-аналітичної та інституційної бази з метою цілеорієнтації управління організацією.

Бібліографія:

1. Лаврів Л. А. Планування діяльності організації: навчально-методичний комплекс з дисципліни для підготовки студентів освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" / Л.А. Лаврів. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. – 164 с.
2. Дудкіна О.П. Навчально-методичний комплекс з дисципліни "Управління ресурсами" для слухачів магістратури галузі знань "Державне управління" / О.П. Дудкіна. – Тернопіль. – 2015. – 99 с.